

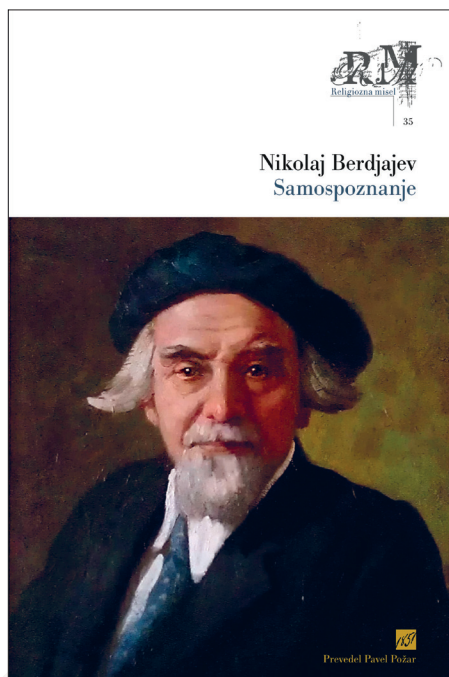

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

NIKOLAJ BERDJAJEV: SAMOSPOZNANJE. ESEJ FILOZOFSKE AVTOBIOGRAFIJE

Duhovna avtobiografija velikega ruskega filozofa in misleca

Ime Nikolaja Aleksandroviča Berdjajeva – uglednega ruskega misleca, glasnika filozofije osebnosti in svobode – ni vpisano samo v zgodovino ruske, marveč tudi svetovne kulture.

Samospoznanje je eno od poslednjih stvaritev Berdjajeva, svojevrsten povzetek njegove filozofske dediščine. V Eseju filozofske avtobiografije – tako je Berdjajev opredelil zvrst svoje knjige – se kot osnovne teme pojavljajo osebnost in čas, osebnost in njena epoha, osebnost in njena duhovna svoboda.

Po obsegu in količini obravnavane tematike izredno obširna knjiga je edinstven dokument iz prve roke, ki povzema tok avtorjevega nemirnega življenja, zasnovana pa je kot integrativno-mozaični prikaz razvoja njegovega filozofskega življenjskega nazora. To delo enega najostrejših in najradikalnejših ruskih mislecev ni le filozofsko branje, temveč tudi zgodovinski dokument z avtentičnim pričevanjem pisca o dogodkih in osebnostih njegovega časa, hkrati pa prinaša tudi opis in oceno družbenih in političnih dogodkov polpretekle ruske in evropske zgodovine.

»Pred seboj imamo pričevanje človeka, čigar življenje in intelektualno ustvarjanje je široko in raznoliko kot ruska zemlja in Evropa skupaj. Avtobiografska poglavja se v njej izmenjujejo s filozofskimi. Kljub odsotnosti kronološkega pristopa pa nas avtor nagradi s čudovitimi prikazi določenih, izbranih življenjskih epizod, ki jih je odločno iztrgal iz lastnega življenja in jih nato v posameznih poglavjih in razdelkih obdelal kot samostojne opise, slike, scene.«

(Mag. Pavel Požar v spremni besedi, str. 422)

Podatki o knjigi

- Naslov: Samospoznanje
- Podnaslov: Esez filozofske avtobiografije
- Zbirka: Religiozna misel
- Avtor: Nikolaj Berdjajev
- Predgovor: dr. Edvard Kovač
- Spremn beseda: mag. Pavel Požar
- Prevajalec: mag. Pavel Požar
- Urednica: dr. Cvetka Rezar
- Velikost: 135 mm × 210 mm
- Vezava: mehka z zaviji
- Število strani: 444
- ISBN: 978-961-278-429-4
- Cena: 35 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2019

Kontakt

Uredništvo

T 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

O avtorju

Nikolaj Aleksandrovič Berdjajev (1874–1948) je bil ruski filozof in religiozni mislec. Ko je v začetku 20. stoletja spremenil svoj marksistični in materialistični nazor ter se usmeril v duhovnost in religioznost, se je ob svojih izjemnih filozofskih razmišljanjih ter najostrejših in najradikalnejših krščanskih pogledih uveljavil kot ugleden glasnik filozofije osebnosti in svobode, ki je bila vseskozi izvor njegovega razmišljanja, nemira in iskanja. Po izgnanstvu iz komunistične Rusije je do smrti živel in ustvarjal v Parizu. Njegovo ime ni vpisano samo v zgodovino ruske, marveč tudi svetovne kulture.

Odlomki iz knjige

Otožnost lahko pripelje do spoznanja Boga, vendar je dejansko tudi doživetje zapuščenosti od Boga. Otožnost je med transcendentnim in breznom nebiti. Strah in dolgčas nista usmerjena na višji, marveč na nižji svet. Strah govori o nevarnosti, ki mi grozi od nižjega sveta. Dolgčas pa govori o praznoti in plehkosti tega nižjega sveta. Nič ni bolj brezupnega in strašnejšega kot ta prazen dolgčas. V otožnosti je upanje, v dolgočasju pa brezup. Dolgčas se premaguje le z ustvarjanjem. (Str. 61)

Omenil sem že, da pri meni ni bilo ostre spreobrnitve, prehoda od čiste teme k popolni svetlobi. V določenem trenutku življenja, ki pa ga nikakor ne morem umestiti v točno določen dan svojega življenja, sem se zavedel, da sem kristjan, in se podal na pot krščanstva. Spominjam se zgolj enega samega poletnega trenutka, ko sem se v težkem razpoloženju, medtem ko se je že mračilo, nad mano pa so viseli grozeči oblaki, sprehajal po parku. Tema se je še bolj zgostila, v moji duši pa je zasijala svetloba. Vendar pa tega trenutka, ki sem ga doživel, nimam za hipno spreobrnjenje, saj pred njim nisem bil niti skeptik niti materialist niti agnostik in tudi po njem nisem bil rešen duhovnih protislovij, razen tega pa pri meni tudi ni prišlo do popolnega duhovnega miru, in me prav tako ni prenehala mučiti zapletena religiozna problematika. Da bi opisal svojo duhovno pot, moram ves čas vztrajati pri tem, da v svojem duhovnem življenju izhajam iz svobode in se ponovno vračam k njej. Vendar pa te svobode nisem doživel kot nekaj lahkega, temveč kot muko. (Str. 205–206)

Prizadeval sem si za resnico in doživljal tisto, kar se mi je razodevalo, kot resnico. Zgodovinsko pravoslavlje se mi je zdelo premalo vesoljno, preveč zaprto, skoraj sektaško. Nisem krivoverec in niti najmanj sektaš, ampak verujoči svobodomislec. Moje ideje so popolnoma svobodne, a povezane s prvinsko vero. Zame je značilna neomajnost neke prvinske vere. Pri meni gre za religiozno doživljanje, ki ga zelo težko izrazimo z besedami. Poglobljam se v duha in se zaustavljam pred skrivnostjo sveta, pred skrivnostjo vsega, kar obstaja. In vsakokrat znova s prodorno ostrino občutim, da obstoj sveta ne more biti samozadosten, ni mogoče, da za njim v še večji globini ne bi obstajala neka Skrivnost, nek skrivnostni Smisel. Ta skrivnost je Bog. Ljudje se niso mogli domisliti višje besede. Negacija Boga je možna le na površini, ne pa v duhovni globini. (Str. 218)

Nisem dvomil o obstoju Boga, moja muka ni v tem. Človeku ni uspelo ubiti Boga. Pogosto pa sem čutil umik Boga iz sveta, zapuščenost sveta in človeka od Boga, svojo lastno zapuščenost od Boga. Temeljno izkustvo obdobja, v katerem mi je bilo dano živeti, je zapuščenost človeških družb in civilizacij od Boga. Živimo v obdobju zmagoslavja usodnosti. Veliko sem razmišljal o načinih boja proti bojevitemu ateizmu, o odporu njegovim skušnjavam. Postal sem globoko prepričan o tem, da običajne tradicionalne metode apologetike zgolj podpirajo ateizem in nudijo argumente njemu v prid. Ni težko zagovarjati vere v Boga, težko pa je zagovarjati tradicionalni nauk o božji previdnosti v svetu. (Str. 369)